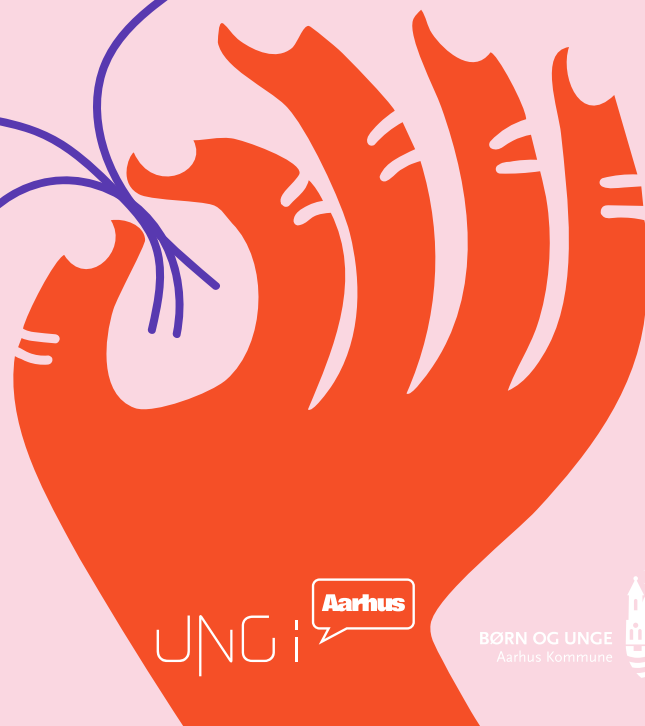

FRITID FOR ALLE

Inspirationshæfte UngiAarhus

INDHOLD

05 INTRODUCTION

05 FORMÅL MED FRITID FOR ALLE

06 VORES FÆLLES FUNDAMENT FOR ARBEJDET MED BBF

07 DEN FÆLLES RAMME FOR LOKAL PRAKSISUDVIKLING

08 TRINMODELLEN

09 ISBJERGMODELLEN

10 VITALISERINGSMODELLEN

11 METODER OG MODELLER

12 POSITIVE OG MENINGSFULDE FÆLLESSKABER

16 ANERKENDEDE KOMMUNIKATION OG RELATIONER

21 DE FYSISKE FRITIDSMILJØER

26 BØRNE- OG UNGEINDDRAGELSE

”

At være sammen med dem, som er ligesom os giver tryghed – at være sammen med nogen, som ikke er lige som os – er noget, vi må lære. Men uden den erfaring kan vi ikke blive trygge, fordi vi stadig kommer til at møde mennesker, som ikke er ligesom os.”

Persson og Persson 2016

BREDERE BØRNEFÆLLESSKABER I UNGIAARHUS

I UngiAarhus tror vi på, at alle børn og unge skal have adgang til meningsfulde fællesskaber.

Fritiden er en særlig arena, hvor børn og unge kan udforske interesser, møde nye venner og udvikle sig i trygge og inkluderende miljøer.

Vi arbejder for at skabe fællesskaber, hvor alle – uanset baggrund – kan deltage og bidrage.

Gennem demokratiske principper og medborgerskab styrker vi børns og unges trivsel, identitet og sociale kompetencer.

Fællesskaber er hjertet i vores arbejde – og nøglen til at forme fremtidens engagerede og empatiske medborgere.

Ledere af UngiAarhus

INTRODUKTION

Arbejdshæftet er udarbejdet af en arbejdsgruppe bestående af ledere, medarbejdere og faglig koordinator fra UngiAarhus samt konsulenter fra fællesfunktionen.

Hæftet er inspireret af Skole for alle og Dagtilbud for alle og bygger på eksisterende viden, begreber, modeller, metoder og forskning i virksomme pædagogiske tilgange, der fremmer inkluderende fællesskaber samt dannelses- og læringsmiljøer.

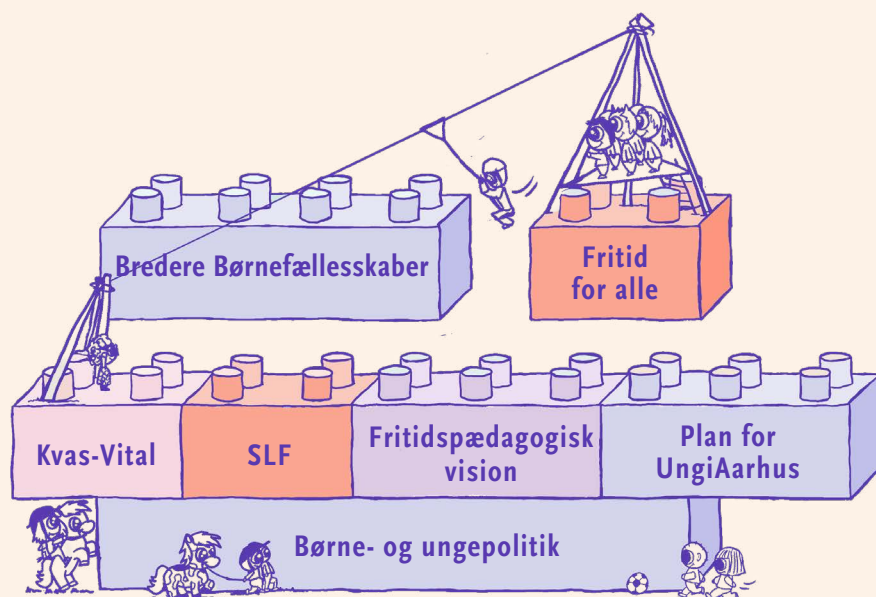
Første del introducerer formålet med Fritid for alle, som danner grundlag for vores fælles indsats for bredere børnefællesskaber i UngiAarhus og Børn og Unge. Her præsenteres også det faglige og værdimæssige fundament, som arbejdet med Fritid for alle hviler på, samt den aktionslærende tilgang til arbejdet med at omsætte materialet til praksis.

FORMÅL

Fritid for alle skal styrke bevægelsen i UngiAarhus mod bredere børnefællesskaber, hvor børn og unge får flere muligheder for at deltage i meningsfulde og positive fællesskaber, der fremmer trivsel, dannelse og læring.

Gennem konkrete modeller og metoder skal Fritid for alle bidrage til at reflektere over, justere og udvikle den pædagogiske praksis, så deltagelsesmulighederne øges for alle børn og unge i UngiAarhus' mangfoldige fællesskaber – med blik for børns og unges kompetencer, forudsætninger og behov.

Målet er at fremme trivselsorienterede aktiviteter og indsatser i grupper frem for individuelle tiltag, da børn og unge, der oplever værdi i fællesskabet, har større chance for et godt liv

VORES FÆLLES FUNDAMENT

Fritid for alle bygger på et fælles fundament, der omfatter Børne- og ungepolitikken, arbejdet med *Stærkere læringsfællesskaber (SLF)*, den fritidspædagogiske vision og *Plan for UngiAarhus*.

Dette fundament understøtter et helhedsorienteret samarbejde, der har til formål at styrke børn og unges fællesskaber med lige deltagelsesmuligheder for alle – baseret på et fælles børne- og ungesyn:

"Børn og unge gør, hvad de kan. De er ikke problemet, men de viser problemet. De voksne skal tage ansvar for trivsel, læring, udvikling og dannelse for alle børn og unge og finde løsninger i fællesskabet".

Uddrag fra Børne- og ungepolitikken 2023

DEN FÆLLES RAMME FOR LOKAL PRAKSISUDVIKLING

Arbejdet med *fritid for alle* er – ligesom for dagtilbud og skole – tilrettelagt som et aktionslæringsforløb. Erfaringer viser, at aktionslæring med øvebaner og systematiske nedslag i egen praksis gør udviklingsarbejdet relevant og praksisnært.

Arbejdet tager afsæt i et systematisk fokus på børn og unges deltagelsesmuligheder i fællesskabet.

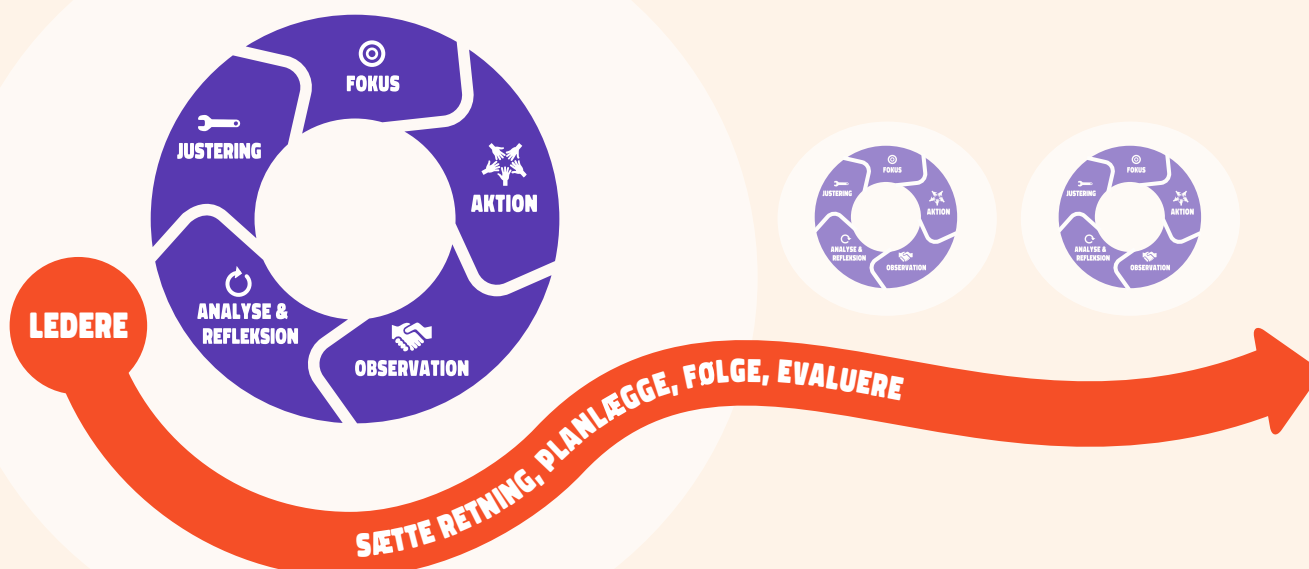
Fokus vil derfor være lokalt defineret med lokale fokuspunkter, som understøttes af de faglige temaer og metoder fra dette hæfte.

Det kræver en god evalueringskultur og et stærkt læringsfællesskab at skabe deltagelsesmuligheder for alle børn og unge.

Med udgangspunkt i aktionslæringsmodellen arbejder vi systematisk med refleksion, læring og forbedring, hvor fælles erfaringer omsættes til ny viden.

Samtidig sikrer vi, at mål og indsatser bygger på systematisk indsamlet data frem for antagelser.

LOKAL PRAKSISUDVIKLING Gennem AKTIONSLÆRING

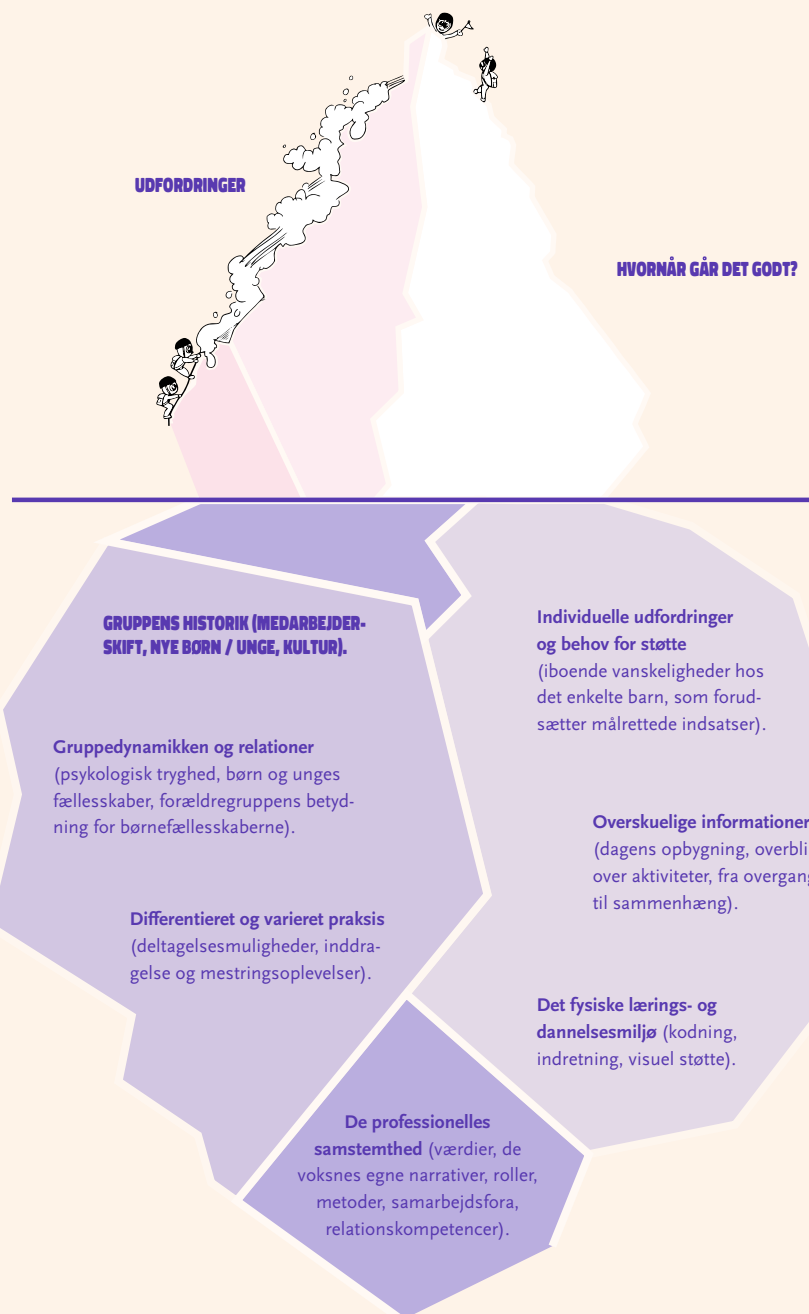

TRINMODELLEN

Trinmodellen – et redskab til Bredere Børnefællesskaber

Trinmodellen understøtter den ønskede bevægelse i Bredere Børnefællesskaber. Modellen kan anvendes som et analyseredskab til at identificere, hvilke indsatser I har på hvert af de tre trin. Med indsigten kan I analysere og reflektere over:

- Hvad I ønsker at justere i tilrettelæggelsen af den pædagogiske praksis for at sikre størst mulig grad af tilhør.
- Hvordan den pædagogiske praksis bliver så inkluderende som muligt på alle trin.
- Hvordan pædagogiske aktiviteter og indsatser for enkelte børn og unge kan bredes ud og tilrettelægges til fordel for alle børn og unge, så alle kan profitere af dem og kan deltage.

ISBJERGMODELLEN – INDSIGT BAG ADFÆRD

Isbjergmodellen er et grundlæggende analyseværktøj, der skaber forståelse for, hvad der ligger bag den synlige adfærd hos børn og unge i lærings-, fritids- og dannelsesmiljøer.

- **Over vandoverfladen:** Det vi kan se og iagttage – den synlige adfærd.
- **Under vandoverfladen:** De bagvedliggende årsager og faktorer, som påvirker adfærden.

Jo bedre vi kan forstå og beskrive det, der er på spil under vandoverfladen, des bedre kan vi indrette vores pædagogiske miljøer.

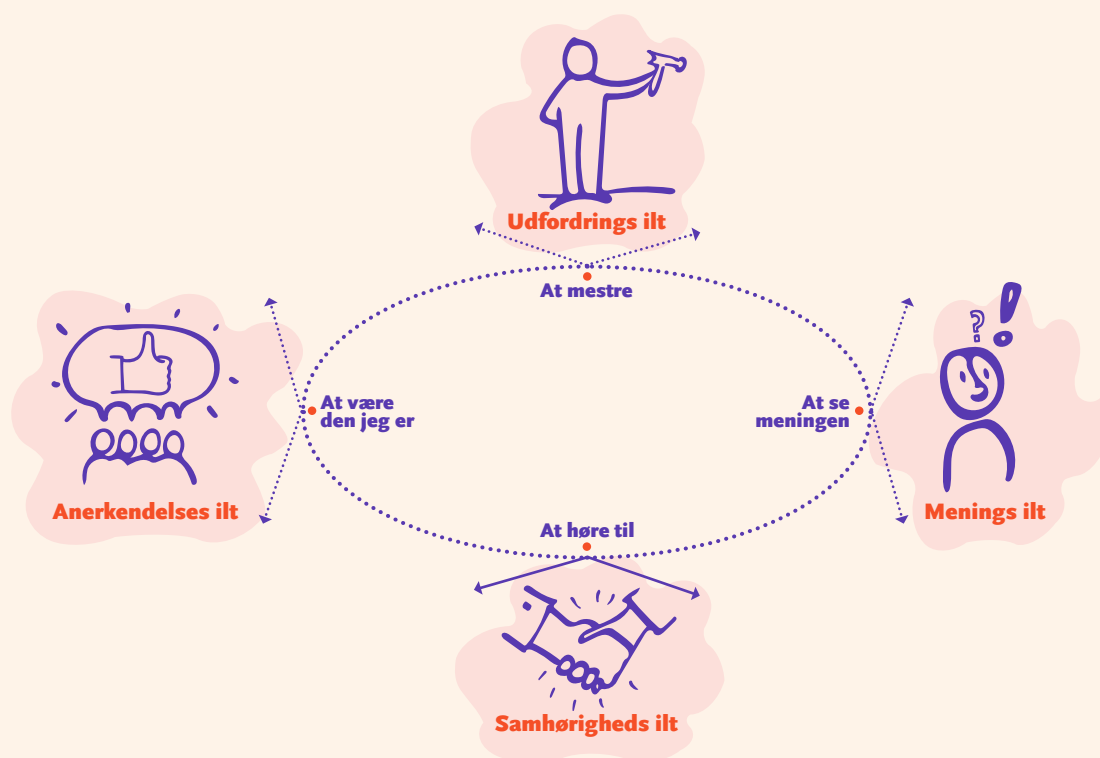
MODELLEN FOR VITALISERENDE MILJØER – PSYKOLOGISK ILT I PRAKSIS

Modellen er et redskab til at analysere og styrke de betingelser, der skaber vitalisering i klubber og ungdomsskole – og dermed bidrager med psykologisk ilt til børn og unge.

Modellen danner grundlag for UngiAarhus' pædagogiske tilgang og bruges til at understøtte børns og unges udvikling.

Gennem forskellige aktiviteter og øvelser, et vitaliserende miljø, hvor børn og unge kan opleve og udvikle deres evner inden for de fire behovsområder.

Ved at stimulere de grundlæggende behov, arbejder vi med at styrke børnenes motivation, selvværd og evne til at handle selvstændigt og deltage aktivt i samfundet.

Det vitaliserende miljø er omgivelser, der aktivt støtter og opfylder de fire psykologiske grundbehov.

Psykologisk ilt er de elementer i et miljø, der "fodrer" og nærer de psykologiske grundbehov og dermed motiverer og engagerer mennesker nemlig mestring, anerkendelse, mening og tilhør.

METODER & MODELLER

FIRE FAGLIGE TEMAER I PRAKSIS

Afsnittet præsenterer fire overordnede faglige temaer, der styrker og understøtter deltagelsesmuligheder for alle børn og unge.

Indledningsvist begrundes, hvorfor vi skal have fokus på det faglige tema i vores praksis, efterfulgt af eksempler på konkrete metoder og modeller, der kan inspirere til og udvikle arbejdet med at skabe deltagelsesmuligheder for børn og unge i den lokale praksis.

Hvert fagligt tema afsluttes med en refleksionsmodel, der kan bruges til fælles refleksion og udvælgelse af et fagligt fokus for det lokale arbejde med Fritid for alle.

POSITIVE OG MENINGSFULDE FÆLLESSKABER

”

At være sammen med dem, som er
ligesom os giver tryghed – at være
sammen med nogen, som ikke er lige
som os – er noget, vi må lære.
Men uden den erfaring kan vi ikke
blive trygge, fordi vi stadig kommer til
at møde mennesker, som ikke
er ligesom os.”

PERSSON OG PERSSON 2016

HVORFOR

Fællesskaber er afgørende for, at børn og unge oplever sig set, hørt og forstået. Nogle har let adgang til fællesskaber, mens andre har brug for støtte til at udvikle kompetencer og strategier for at kunne deltage. Det kræver et målrettet pædagogisk fokus.

Børn og unge har brug for flere typer af fællesskaber – små og store - for at udvikle mod og erfaringer med at møde det nye og ukendte og styrke selvfølelsen, når det lykkes.

HVAD

MENINGSFULDE FÆLLESSKABER

Meningsfulde fællesskaber styrker børn og unges selvværd og oplevelse af tilhør, når de får mulighed for at deltage i aktiviteter, der bygger på deres egne interesser. Her bliver de anerkendt for det, de brænder for – og kan udfolde sig i trygge og inkluderende rammer.

Modellen præsenterer tre typer fællesskaber, som voksne kan understøtte:

INTERESSEFÆLLESSKABER

Voksne understøtter fællesskaber, hvor unge møder ligesindede og danner venskaber på tværs af skoler, UngiAarhus, lokalsamfund og baggrunde.

CASE

I ungdomsskolen har en gruppe unge vist stor interesse for film og medieproduktion. De voksne understøtter fællesskabet ved at oprette et medieværksted, hvor deltagerne kan arbejde med manuskriptskrivning, optagelse og redigering af egne kortfilm.

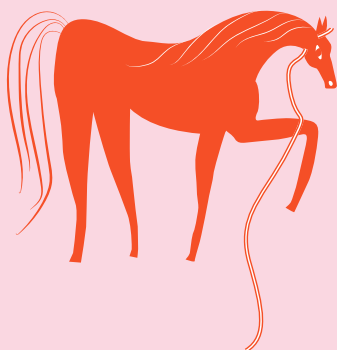
OPGAVEBASEREDE FÆLLESSKABER

Voksne har et analytisk blik på gruppedynamik og arbejder målrettet med fleksibilitet i roller og hierarkier.

CASE

Emma og flere unge i klubben har interesse for heste. De voksne organiserer et fælles hesteprojekt, hvor deltagerne får ansvar for forskellige opgaver: pasning, fodring, ridning og planlægning af en heste-relateret aktivitet for resten af klubben.

De voksne understøtter fleksibilitet i gruppens dynamik, så alle kan bidrage og føle sig som en del af fællesskabet.

MANGFOLDIGE FÆLLESSKABER

Voksne fremmer en kultur, hvor mangfoldighed ses som en styrke, og alle oplever at høre til.

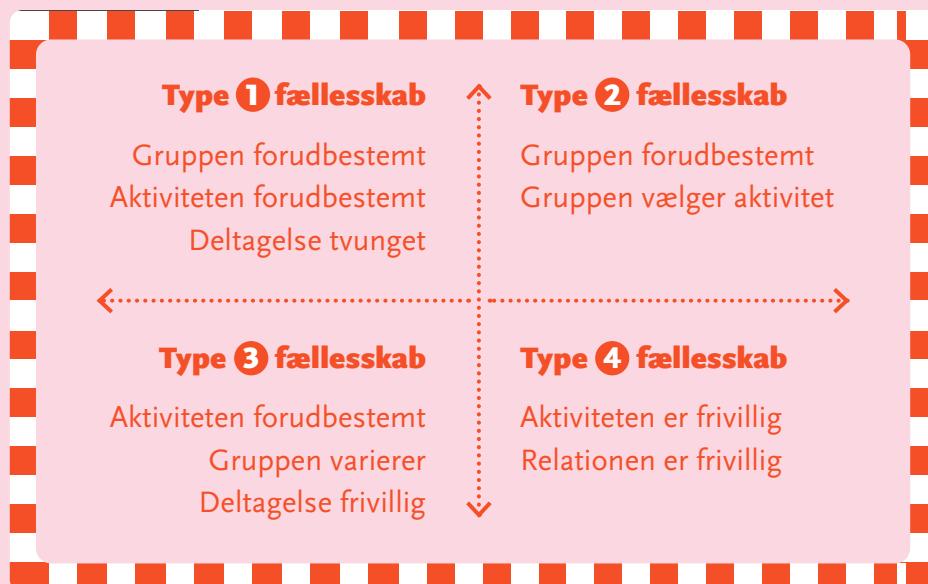

CASE

I klubben planlægges en kulturuge, hvor børn og unge bidrager med aktiviteter, der afspejler deres baggrund og interesser. Der er workshops om madlavning, musik, dans, fortællinger musik fra forskellige lande.

De voksne understøtter en kultur, hvor forskellighed ses som en styrke, og hvor alle oplever at høre til.

DE FIRE FÆLLESSKABSTYPER - VEJE TIL DELTAGELSE

For at styrke børne- eller ungefællesskabet kan man med fordel se på de fire typer af fællesskaber.

Nogle børn og unge har lettere end andre ved at deltage i leg og aktiviteter. De børn og unge, der ikke har let adgang, kan understøttes i at udvikle kompetencer bl.a. ved at kunne afkode fællesskabet.

Den frivillige aktivitet og frivillige relation kan være målet, men kan trænes ved at starte med forudbestemte aktiviteter i en forudbestemt gruppe.

I UngiAarhus er det typisk type 3- og type 4-fællesskaber. Det kan dog være en fordel at tænke såvel type 1 og type 2 ind i situationer, hvor en børne- eller ungegruppe har brug for en periode med tryghed i at vide, hvad de skal og med hvem.

BEVARE	UDVIKLE	AFVIKLE
Hvilke erfaringer og metoder målrettet positive og meningsfulde fællesskaber ønsker vi at fastholde og bygge videre på?	Hvilke metoder og tiltag målrettet positive og meningsfulde fællesskaber vil vi gerne sætte fokus på og styrke i fremtiden?	Hvad har vi prøvet, som ikke har haft den ønskede værdi, og som vi derfor vil stoppe med?

ANERKENDENDE KOMMUNIKATION OG RELATIONER

HVORFOR

Anerkendende kommunikation og trygge relationer er afgørende for at skabe et fritids-, lærings- og dannelsesmiljø, hvor alle børn og unge trives.

Det handler om de voksnes evne til at opbygge et stærkt relationelt fundament, hvor hvert barn og ung oplever sig set, mødt og værdsat. Når relationen er tryk og anerkendende, styrkes både deltagelse og udvikling.

HVAD

AT BLIVE MØDT – PSYKOLOGISK TRYGHED

For at skabe psykologisk tryghed i den pædagogiske praksis er det afgørende, at fagprofessionelle etablerer relationer til hver enkelt barn og ung – og samtidig bidrager til et trygt og positivt fritids-, dannelses- og læringsmiljø. Tryghed og trivsel styrkes, når børn og unge oplever at blive mødt med blik for deres kompetencer og ressourcer.

MENTALISERING

Mentalisering handler om at forstå både egne og andres følelser og hvordan vi gensidigt påvirker hinanden. Det kræver nærvær og opmærksomhed på den andens mentale tilstand – og samtidig refleksion over egne tanker og følelser.

CASE

Shadi går hen til Andrea: "Jeg kan se, at du er meget stille i dag. Vil du fortælle mig, hvad du sidder og tænker på?"

Så jeg bedre kan forstå, hvad der optager dig."

SPEJLING

Spejling indebærer, at den voksne undersøger, validerer og afspejler børns og unges oplevelser – både individuelt og i grupper. Det kan ske gennem mimik, stemmeleje og kropssprog. Spejlingen styrker selvforståelse og gruppetilhør.

CASE

Da Mie oplever, at medlemmerne ikke følger hendes anvisninger til aktiviteten, siger hun: "Måske min instruktion ikke var så klar, for jeg kan se, at det er svært at komme i gang".

MESTRING

Trygge relationer styrker oplevelsen af mestring. Når børn og unge mødes på det rette niveau, føler de sig kompetente og bidragende til fællesskabet.

CASE

Mads præsenterer dagens program om litteraturfortolkning med temaet venskab. Han afslutter med: "Jeg er nysgerrig på, hvordan timen kommer til at gå – og hvad I får ud af den."

TRYGGE RAMMER

For at børn og unge kan trives, lære og udvikle sig, kræver det trygge relationer – både indbyrdes og til de voksne. De voksne spiller en central rolle som rollemodeller og kulturbærere gennem deres relationskompetence og tilrettelæggelse af hverdagen i klubben eller fritidsundervisningen

SAMHØRIGHED

Voksne skaber en fællesskabskultur gennem positiv verbal og nonverbal kommunikation.

Unge opfatter små positive tilkendegivelser som tegn på anerkendelse og tilhør.

CASE

Signe og medlemmerne udarbejder i fællesskab klubbens guidelines for god og rummelig adfærd.

En guideline kan for eksempel være, at alle hilser på hinanden, når de kommer i klubben. Signe er selv opmærksom på de valgte guidelines og følger løbende op på dem.

UNGEINDDRAGELSE

Voksne inviterer aktivt de unges idéer og forslag, hvilket styrker medejerskab og engagement.

Voksnes nærvær i hverdagen er afgørende for, at de unge føler sig set, hørt og forstået.

CASE

Første onsdag i måneden inviteres der til "Stem & bestem" i klubben, hvor de unge får mulighed for komme med forslag, tiltag og organisere planlægningen af den kommende måneds aktiviteter.

TRYGGE RELATIONER

De voksne har ansvaret for at sætte rammer, der bidrager med tryghed og lige deltagelsesmuligheder for alle unge.

CASE

Ahmad hjælper en gruppe børn i gang med en fodboldkamp og har blik for hvordan holdene bliver inddelt.

Inden kampen går i gang ridser han de faste regler op og fortæller, at gruppen bare skal kalde på ham, hvis de har brug for hans hjælp.

ET POSITIVT FOKUS

Når medarbejdere bevidst giver positiv opmærksomhed og feedback til børn og unge, når de handler hensigtsmæssigt, styrkes relationen og sandsynligheden for, at adfærden gentages. Samtidig fremmer det en positiv tilgang hos de voksne og bidrager til et trykt fællesskab.

ITALESÆT ØNSKET ADFÆRD

Gør forventninger tydelige, så de er nemme at efterleve. Gentag instruktioner og fremhæv positiv adfærd frem for at korrigere

CASE

Merete siger til gruppen af medlemmer: "Lige om lidt skal I lave bolsjer. Husk at I skal være forsigtige med tingene og arbejde fokuseret."

Da én af de unge begynder at fjerne, gentager hun: "Husk nu at vi skal være forsigtige og fokuserede."

SELEKTIV ROS

Ignorer uhensigtsmæssig adfærd og giv opmærksomhed til små, positive initiativer. Anerkend handlinger – også de små skridt.

CASE

Mette anerkender, hver gang hun oplever et medlem eller en gruppe gøre noget godt for fællesskabet eller er en god kammerat.

Hun italesætter handlingen ved enten at trække den enkelte til side eller italesætte den ønskede handling overfor gruppen.

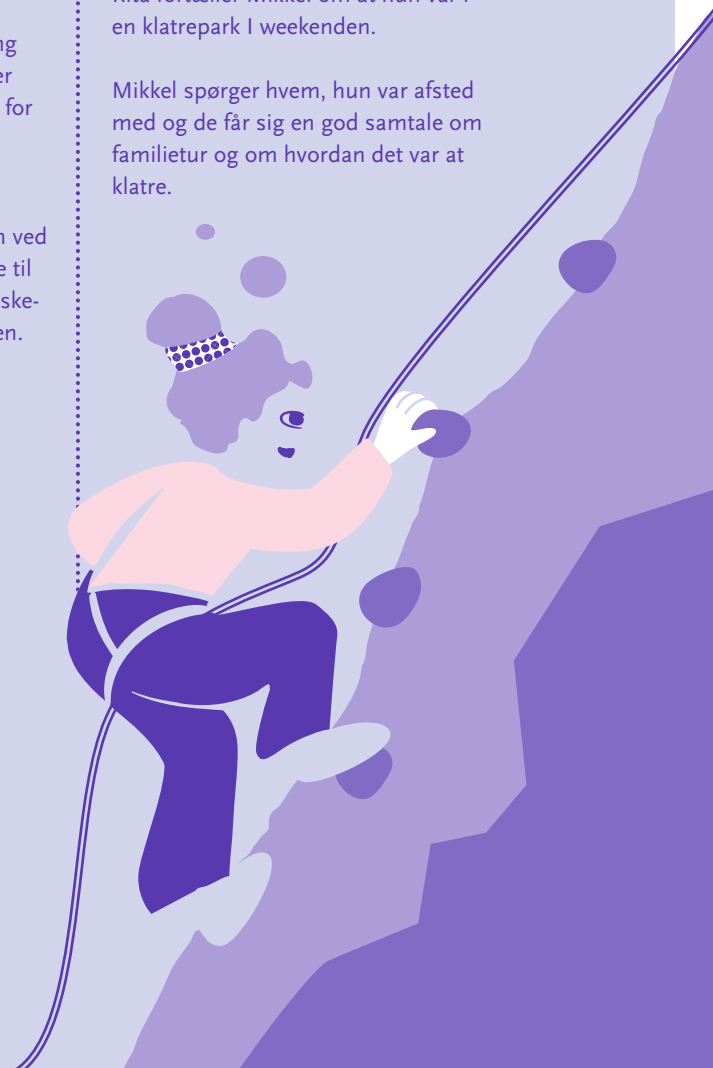
VÆR NYSGERRIG

Lyt aktivt og stil åbne spørgsmål, der inviterer til dialog og viser interesse for børnenes og de unges perspektiver.

CASE

Rita fortæller Mikkel om at hun var i en klatrepark i weekenden.

Mikkel spørger hvem, hun var afsted med og de får sig en god samtale om familietur og om hvordan det var at klatre.

BEVARE	UDVIKLE	AFVIKLE
Hvilke erfaringer og metoder, der understøtter positive og meningsfulde fællesskaber, ønsker vi at fastholde og videreudvikle?	Hvilke metoder og indsatser vil vi styrke for at fremme anerkendende kommunikation og relationer?	Hvad har vi afprøvet, som ikke har skabt den ønskede værdi – og som vi derfor vælger at stoppe?

DE FYSISKE FRITIDSMILJØER

– STRUKTUR, OVERBLIK OG INDRETNING

HVORFOR

Fokus på de fysiske rammer er afgørende, fordi velindrettede miljøer skaber deltagelsesmuligheder og understøtter forskellige fællesskaber – for den store gruppe til den enkelte, der har brug for ro og alenetid. Det gælder både inde- og uderum.

Tydelig kodning, visuel støtte og gennemtænkt indretning skaber samtidig overblik og ro, hvilket styrker børns og unges oplevelse af samhørighed, mestring og trivsel.

HVAD

RUMMETS DIDAKTIK - STRUKTUR, FUNKTION OG PÆDAGOGISK HENSIGT

Indretning og kodning af fritidsmiljøets rum gør det lettere for børn og unge at overskue og deltage i både planlagte og selvvalgte aktiviteter. Kodning handler om, at rummets fysiske indretning afspejler dets formål og understøtter den ønskede pædagogiske praksis.

OVERSKUELIGHED OG RO I RUMMET

Gennemtænkte løsninger og tydelig struktur skaber ro og fremmer deltagelse. Brug begreberne aktivt og passivt rod som strategisk redskab:

Aktivt rod: Materialer, der ligger fremme til planlagte aktiviteter.

Passivt rod: Materialer, der ikke har været brugt i længere tid.

KODNING AF RUMMET

Indret rummet med en tydelig kodning så det er nemt for børnene og de unge at se, hvor forskellige aktiviteter tænkes at finde sted.

- Tag aktiv stilling til indretningen af rummet og hvor møbler er placeret så det afspejler den pædagogiske hensigt.
- Forhold jer til placeringen af inventar og materialer, så rummet understøtter den ønskede adfærd og den konkrete pædagogiske praksis.

DET DYNAMISKE FRITIDSROM

Sæt fokus på, hvordan I designer og arrangerer rummene, så de på én og samme tid fremmer social kontakt og giver børnene og de unge muligheder for at trække sig i mindre grupper eller helt for sig selv. Et rum består grundlæggende af tre funktioner:

- 1. Samling:**
Fælles base.
- 2. Fordybelse:**
Forskellige stationer for fordybelse og aktiviteter.
- 3. Forhandling:**
Mellemrum mellem samling og fordybelse.

OVERSKUELIGE INFORMATIONER - SKAB OVERBLIK OG RO

Når fagprofessionelle formidler information enkelt og visuelt, bliver det lettere for børn og unge at forstå, bearbejde og handle på det, der sker i klubben eller fritidsundervisningen. Overskuelige omgivelser og gennemtænkte løsninger bidrager samtidig til ro og struktur i rummet.

DAG- OG UGEPLANER

Brug tavler med billeder, pikto-grammer eller tekst, så børn og unge nemt kan orientere sig om dagens og ugens aktiviteter.

Billeder af personalet på aktiviteter gør det tydeligt for børn og unge, hvem de skal være sammen med eller hvem de skal kontakte.

CASE

Når medlemmerne kommer ind i klubben er der en tavle, der viser hvilke aktiviteter som er på dagens program og hvilke medarbejdere der har ansvaret for aktiviteten.

På tavlen kan børnene også se hvem af de voksne der er i køkkenet.

TIME-TIMER

En time-timer visualiserer, hvor lang tid der er tilbage af en aktivitet – og skaber overblik og ro.

Time-timere findes i flere størrelser, som derfor både kan være information til alle i fællesskabet, men kan også bruges af den enkelte unge.

CASE

Jasmin fortæller sine elever på keramikholdet, at de i de næste 60 min kan arbejde frit med deres produkter og sætter en time-timer i gang.

Det giver eleverne overblik, hvilket giver mindre uro i overgangen fra produktion til oprydning og en rolig afslutning på timen.

FASTE PLACERINGER OG OVERSKUELIG INFORMATION

Indret fritidsmiljøet gennem bevidst stillingtagen med blik for en fast placering af vigtige informationer om kommende aktiviteter, events mm.

Gamle informationer fjernes.

CASE

Heino har ansvaret for at holde orden på tavlen for kommende arrangementer.

Tavlen er placeret i den modsatte side af rummet ift. dags- og ugeplanen.

UDERUMMETS BETYDNING - FÆLLESSKAB, LEG OG DELTAGELSE

Uderummet rummer både værested, legested og aktivitetssted – og har stor betydning for børns deltagelse og fællesskaber. Med et øget pædagogisk fokus kan uderummet aktivt understøtte det brede børnefællesskab.

Observationer i uderummet giver indsigt i, hvilke metoder og aktiviteter, der fremmer deltagelse for alle børn. Det kan være nødvendigt at gentænke uderummets indretning – fx ved at skabe nye muligheder, fjerne hindringer eller tydeliggøre rammerne for deltagelse.

METODE:

Plantegning med bevægelsesveje:

- 1 Brug ca. 15 minutter på at tegne en skitse over uderummet.
- 2 Sæt krydser, hvor børn opholder sig, og marker deres typiske bevægelsesveje og handlinger.
- 3 Skitsen giver overblik over, hvor børn mødes og deltager i fællesskaber – og hvor der kan være behov for pædagogisk støtte eller udvikling af rummet.

REFLEKSIONSMODEL

BEVARE	UDVIKLE	AFVIKLE
<i>Hvilke erfaringer og metoder, der understøtter positive og meningsfulde fællesskaber, ønsker vi at fastholde og videreudvikle?</i>	<i>Hvilke metoder og greb kan vi bruge til at forbedre de fysiske fritidsmiljøer?</i>	<i>Hvad har vi afprøvet, som ikke har skabt den ønskede værdi – og som vi derfor vælger at stoppe?</i>

BØRNE- OG UNGEINDDRAGELSE

- FUNDAMENTET FOR BREDERE BØRNEFÆLLESKABER

HVORFOR

Inddragelse af børn og unge er afgørende for at skabe inkluderende og dynamiske fællesskaber. Når de aktivt deltager i beslutninger og aktiviteter, styrkes deres oplevelse af at blive hørt og værdsat – og deres demokratiske selvtillid og sociale kompetencer udvikles.

Vi skal tilrettelægge miljøer, hvor alle børn og unge – uanset baggrund og forudsætninger – har mulighed for at deltage og bidrage. Det fremmer en kultur præget af respekt, samarbejde og fællesskab, hvor mangfoldighed ses som en styrke.

HVAD

ANERKENDELSE OG RESPEKT – DELTAGELSE MED UD GANGSPUNKT I BØRNS PERSPEKTIVER

Børn og unge er kompetente samfundsaktører, og deres synspunkter skal anerkendes og respekteres. Det handler om at skabe et trygt og vitaliserende miljø, hvor de føler sig set, hørt og værdsat – og kan deltage som dem, de er. Den fritidspædagogiske kontekst giver mulighed for mangfoldige deltagelsesformer og udvikling af demokratisk selvtillid.

TAG UD GANGSPUNKT I DET AUTENTISKE

Vær tilgængelig og nysgerrig som voksen – lyt til børns og unges interesser, behov og udfordringer.

CASE

Jørgen bemærker, at to børn interesserer sig for natur og miljø.

Han inviterer dem til et idé-møde, som bliver startskuddet til Projekt Grønne Fingre. Flere børn inviteres med undervejs.

LAD BØRN OG UNGE TAGE INITIATIVET

Indret praksis fleksibelt, så der er plads til børns og unges idéer og initiativer i hverdagen.

CASE

En dynamisk aktivitetskalender giver børn og unge mulighed for at komme med forslag til kommende aktiviteter.

EVALUERING I FÆLLESSKAB

Involver børn og unge i evaluering af aktiviteter – og brug deres input til at justere fremtidige indsatser.

CASE

Efter sommerlejren deltager børnene i evalueringen ved at interviewe andre deltagere.

Børnene præsenterer resultaterne for de andre børn og medarbejderne. Sammen bruger de det til at forbedre næste års lejr.

MEDBESTEMMELSE - INDFLYDELSE, EJERSKAB OG ENGAGEMENT

Medbestemmelse indebærer, at børn og unge har reel indflydelse på beslutninger, der vedrører deres liv – i denne sammenhæng deres fritidsliv. Dette styrker deres følelse af ejerskab og ansvar. Når børn og unge aktivt deltager i beslutninger, der påvirker deres liv, føler de sig værdsatte og respekterede, hvilket øger deres trivsel og engagement.

GØR AKTIV DELTAGELSE MULIG

Imødekom børnene og de unges forskellighed i arbejdet med inddragelsen af dem og skab plads og tid til, at alle har mulighed for at deltage.

CASE

Peter holder formøde med en gruppe børn før et fællesmøde. Her får børnene tid til at reflektere og forberede input. Under fællesmødet inviterer Peter aktivt deres perspektiver ind i drøftelserne.

BRUG FORÆLDRENE SOM RESSOURCE

Sørg for at forældrene oplever sig som vigtige aktører, der har mulighed for at understøtte deres barns deltagelses-muligheder.

CASE

Involver forældre ved at informere om aktiviteter via fx Aula, så de kan støtte deres barns deltagelse og tale med dem om dagens fællesskaber.

ONLINE AFSTEMNINGER

Brug digitale værktøjer som onlineafstemninger til at lade børn og unge bruge deres stemme og tage stilling til evt. at vælge aktiviteter, ture eller tema for events.

CASE

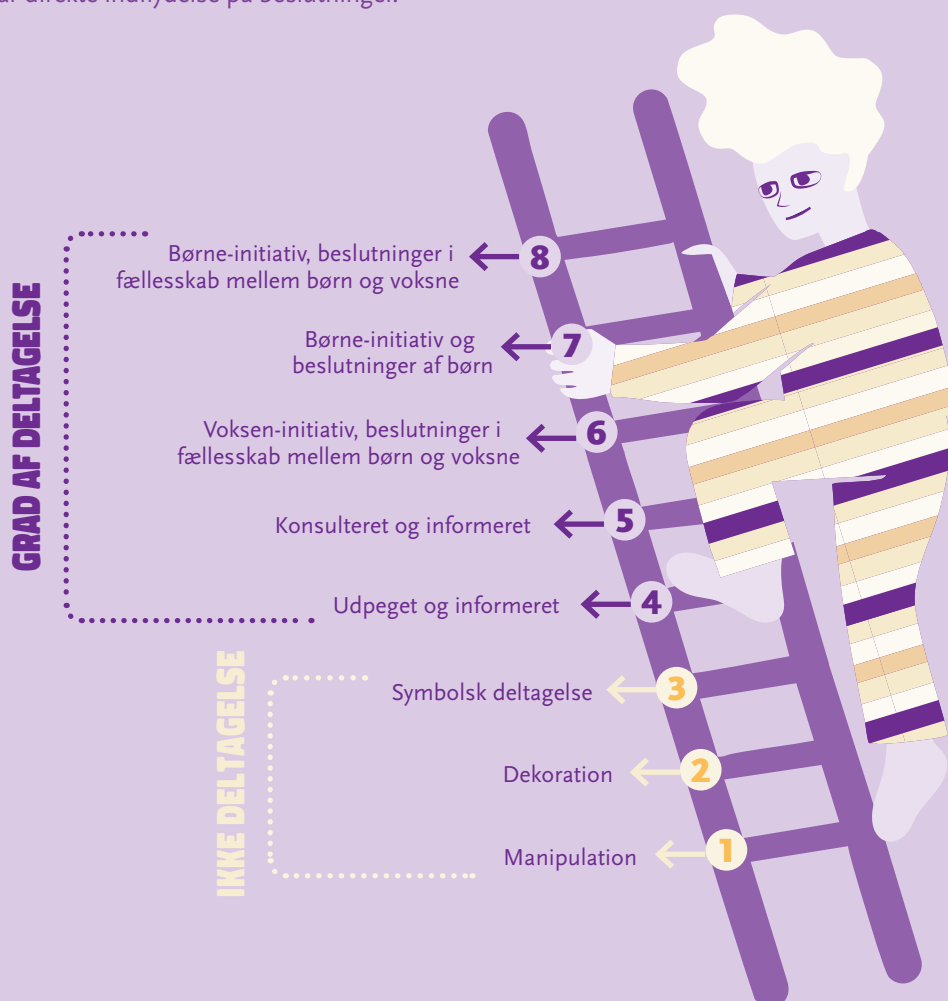
Da der skal vælges tema og aktiviteter til sommerafslutningen, anvendes MentiMeter til en online afstemning, hvor børnene og de unge stemmer på deres favoritidé.

HARTS DELTAGELSESSTIGE

Harts model kan bruges til at reflektere over, hvornår inddragelsen af børn eller unge drejer sig om:

- at informere dem om et bestemt projekt eller en sag.
- at inddragelsen skal skabe et dialog- og diskussionsrum, hvor børnene eller de unge skal høres og kan komme med ideer og forslag.
- at inddragelsen er et besluthedsrum, hvor børn eller unge har direkte indflydelse på beslutninger.

BEVARE

UDVIKLE

AFVIKLE

Hvad har vi afprøvet, som ikke har skabt den ønskede værdi – og som vi derfor vælger at stoppe?

”

At være sammen med dem, som er
ligesom os giver tryghed – at være
sammen med nogen, som ikke er
lige som os – er noget, vi må lære.
Men uden den erfaring kan vi ikke
blive trygge, fordi vi stadig kom-
mer til at møde mennesker, som
ikke er ligesom os.”

Persson og Persson 2016

